

İqtisadi əməkdaşlıqdan strateji tərəfdaşlığa

Azərbaycan-Macaristan dostluğu çoxşaxəli iqtisadi əlaqələrdən keçir

Prezident İlham Əliyevin Macarıstanın Baş naziri Viktor Orbánın dəvəti ilə Budapeştə işgüzar səfəri ölkələrimiz arasında əlaqələrin hərtərəfli inkişafına yeni bir təkən verəcək. Dövlətimizin başçısı bu ilin yanvarında da Macarıstanda səfərdə olmuşdu. Odur ki, bu dəfə həmin səfər zamanı aparılmış səmərəli və əhatəli müzakirələrin vacibliyi vurğulandı, əldə olunmuş razılaşmaların uğurla həyata keçirilməsindən məmnunluq bildirildi.

Azərbaycan-Macaristan tərəfdaşlığı iqtisadi sahədə də uğurla davam edir. Gündəmdə birinci enerji məsələsidir. Belə ki, Macarıstan Azərbaycan qazının təkə istehlakçısı deyil, eyni zamanda onu digər Avropa ölkələrinə tranzit edən ölkə kimi fəaliyyət göstərəcək. İndiyədək iki ölkə arasında strateji əməkdaşlığa dair onlarca sənəd imzalanıb ki, onların da sırasında təbii qaz əməkdaşlığı haqqında anlaşma memorandumu özünə xüsusi yer almışdır.

Azərbaycan qazının ixrac marşrutlarının şaxələndirilməsi vaxtilə həyata keçirilə bilməyən NABUKKO-nu da indi bir növ canlandırır. Yəni

qaz interkonnektorlar vasitəsilə Bolqarıstana, sonra Rumıniyaya, Macarıstana və buradan da digər Avropa ölkələrinə çatdırılacaq. Beləliklə, Macarıstan Azərbaycan qazı alacaq, eyni zamanda onu digər ölkələrə ötürəcək.

Aydın məsələdir ki, bu gün enerji təhlükəsizliyi bütün dünyada xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Azərbaycanın zəngin karbohidrogen ehtiyatları imkan verir ki, təbii qazla bağlı ən azı yüz il bundan sonra Avropa ilə tərəfdaş olsun. Ölkəmizin bu istiqamətdə gördüyü işlərə görə Avropa Komissiyasının rəhbərliyi Azərbaycanı məhz etibarlı tərəfdaş adlandırır.

İndi artıq "yaşıl enerji" üzrə geniş əməkdaşlığa start verilib və Macarıstan da bir sıra ölkələr kimi bu məsələnin mərkəzindədir. Keçən il dekabrın 17-də Buxarestdə "Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş" in imzalanması buna aydın misaldır. Təbii ki, hər hansı bir ixrac layihəsinin həyata keçirilməsi öncədən genişmiqyaslı işlərin görülməsini, infrastrukturun yaradılmasını tələb edir. Elektrik enerjisinin ötürülməsinin də özünəməxsus çətinlikləri və spesifik çəhətləri var. Belə ki, bərpaolunan enerjinin inteqrasiya edilməsi üçün münasib interkonnektorlara ehtiyac yaranır. Buna görə Rumıniya, Gürcüstan və Azərbaycan arasında Qara dənizdən çəkiləcək elektrik xətti olduqca vacibdir. Bərpaolunan enerji mənbələrindən

elektrik enerjisini Rumıniya və Macarıstan ərazisindən Avropa İttifaqına gətirməklə bu layihə təchizatın təhlükəsizliyini gücləndirməyə kömək edəcək.

Prezident İlham Əliyev bu il yanvarın 30-da Budapeştdə həmin məsələ barədə demişdir: "Yaxın keçmişdə aşkarlanan böyük "yaşıl enerji" potensialı da Azərbaycanın önəmini daha da artırır. Əlbəttə ki, "yaşıl enerji" ilə bağlı olan və artıq icra olunan layihələr bizi Avropa üçün daha da yaxın edəcək... Keçən ay imzalanmış sazişə əsasən, Azərbaycan "yaşıl enerji"ni Avropaya çatdıracaq və bu gün bu məsələlər bir daha müzakirə edildi. Bir neçə gündən sonra Bakıda keçiriləcək birinci rəhbər komitədə bu layihədə cəmləşən ölkələr - Azərbaycan, Gürcüstan, Macarıstan və Rumıniya bir araya gələrək gələcək fəaliyyətin konsepsiyası üzərində işləməyə başlayacaqlar".

Bu dəfə də Azərbaycan və Macarıstan arasında enerji, o cümlədən neft-qaz sahəsində əməkdaşlığın uğurla inkişaf etdiyi qeyd olundu, Azərbaycan qazının Macarıstan bazarına çatdırılmasının əhəmiyyəti vurğulandı.

Prezident İlham Əliyev və Macarıstanın Baş naziri Viktor Orbánın söhbəti zamanı həmçinin Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan hökumətləri arasında "yaşıl enerji" sahəsində strateji tərəfdaşlığa dair sazişin imzalanmasının və Qara dənizin dibi ilə elektrik xəttinin çəkilməsi layihəsinin həyata keçirilməsi istiqamətində söylərin davam etdirilməsinin önəmi vurğulandı. Orta dəhlizin əhəmiyyəti və yükdaşımaların artması qeyd olundu.

Macarıstanla iqtisadi əməkdaşlığın böyük hissəsini enerji məsələləri əhatə etsə də, əlaqələr təkə bununla məhdudlaşmır. Təsədüfi deyil ki, qida sənayesi sahəsində Macarıstanın ölkəmizə investisiya qoyuluşu, əczaçılıq sənayesi sahələrində əməkdaşlıqla bağlı əldə olunmuş müsbət dinamika qeyd edilmişdir. Macarıstan aviadaşıyıcısı vasitəsilə Bakı-Budapeşt reyslərinin həyata keçirilməsinin önəminə toxunulmuşdur.

Təqdirəlayiq haldır ki, Macarıstan şirkətləri Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində həyata keçirilən bərpa və quruculuq işlərində də fəaliyyətə başlayıblar. Bu istiqamətdə daha böyük perspektivlər mövcuddur. Eyni zamanda elm-təhsil sahəsində əməkdaşlıq davam edir. Xüsusilə Macarıstanda azərbaycanlı tələbələrə ali təhsil üzrə təqaüdlərin verilməsi, gələcəkdə peşə təhsili sahəsində də əməkdaşlığın qurulacağı məmnunluq doğurur.

Yüksək səviyyədə Azərbaycan-Macaristan görüşlərində bütün bunlar müsbət addım kimi qiymətləndirilmişdir. Bir sözlə, ikitərəfli əlaqələr getdikcə genişlənir. Ölkələrimizin Türk Dövlətləri Təşkilatı və digər beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində uğurlu əməkdaşlığı davam edir.

*Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"*